

ALTRES DISPOSICIONS

DEPARTAMENT DE CULTURA

ACORD GOV/42/2024, de 20 de febrer, pel qual es delimita l'entorn de protecció del conjunt amb pintures rupestres anomenat Abric de la Serra de la Mussara, al terme municipal de Vilaplana (Baix Camp).

El conjunt amb pintures rupestres de l'Abric de la Serra de la Mussara està declarat Bé Cultural d'Interès Nacional en virtut de la disposició addicional primera, apartat tercer, de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català, ja que conté manifestacions d'art rupestre.

Per la Resolució CLT/1920/2023, de 30 de maig (DOGC núm. 8929, de 2.6.2023), es va incoar l'expedient de delimitació de l'entorn de protecció del conjunt amb pintures rupestres anomenat Abric de la Serra de la Mussara, al terme municipal de Vilaplana (Baix Camp), i es va obrir un període d'informació pública.

S'han complert tots els tràmits preceptius en la instrucció d'aquest expedient d'acord amb el que estableixen els articles 8 i següents de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català.

A l'expedient consten els informes favorables del Consell Assessor del Patrimoni Cultural Català i de l'Institut d'Estudis Catalans.

Durant la tramitació de l'expedient no s'ha presentat cap al·legació.

A proposta de la consellera de Cultura, el Govern

Acorda:

—1 Delimitar l'entorn de protecció del conjunt amb pintures rupestres anomenat Abric de la Serra de la Mussara, al terme municipal de Vilaplana (Baix Camp). Aquest entorn es representa al plànol que es publica amb aquest Acord i segons la justificació que consta en l'annex 2.

—2 Determinar els criteris bàsics següents, que han de regir, amb caràcter específic, les intervencions a la zona arqueològica i l'entorn delimitat:

a) És necessària l'autorització prèvia del Departament de Cultura per a les actuacions següents:

-Remocions i excavacions del terreny per a qualsevol tipus d'actuacions que afecti el subsol, incloent-hi les activitats extractives.

-Qualsevol activitat d'ordenació encaminada a potenciar la funció d'ús públic de l'àrea BCIN - zona arqueològica (tancaments de protecció, adequació per a la visita, rètols de senyalització del bé, plantada i tala d'arbres, entre d'altres).

-Arranjament dels camins o vials existents, així com l'obertura de nous.

-Anivellaments del terreny i reparcel·lacions de finques.

-Qualsevol canvi d'ús de les finques afectades.

b) Es prohibeixen les activitats esportives d'escalada, acampar i fer fogueres a l'àrea de la zona arqueològica.

c) No s'hi poden efectuar alteracions espacials ni d'altres que afectin el sentit ambiental i els valors paisatgístics de la zona arqueològica i el seu entorn de protecció, així com del suport geològic on hi ha les pintures, sempre que no estiguin justificades per raons arqueològiques.

d) Es prohibeix la instal·lació, a l'entorn de protecció, de noves infraestructures elèctriques i d'altres conduccions visibles que alterin greument la contemplació del jaciment.

CVE-DOGC-A-24052005-2024

—3 Publicar íntegrament al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* i al *Boletín Oficial del Estado* aquest Acord, de conformitat amb el que preveu l'article 12 de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català, i notificar-ho a les persones interessades i a l'ajuntament del municipi on radica l'entorn.

Contra aquest Acord, que exhaureix la via administrativa, es pot interposar un recurs potestatiu de reposició davant el Govern de la Generalitat de Catalunya en el termini d'un mes o bé recurs contenciós administratiu davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya en el termini de dos mesos, a comptar, en tots dos casos, de la publicació al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* o de la notificació corresponent.

Barcelona, 20 de febrer de 2024

Xavier Bernadí Gil
Secretari del Govern

Annex 1

Ubicació i descripció

L'entorn de protecció que engloba el conjunt amb pintures rupestres de l'Abric de la Serra de la Mussara s'ubica al terme municipal de Vilaplana, a la comarca del Baix Camp.

El jaciment de l'Abric de la Serra de la Mussara es localitza al vessant sud de la serra del mateix nom, que a la vegada és l'àrea meridional de la Serralada de Prades. Geològicament respon a un altiplà de roca calcària del Muschelkalk amb el relleu típic d'aquesta classe de roca, amb una gran filtració d'aigua i la creació d'obertures interiors com coves o avencs. El terreny es presenta molt fracturat, sobretot a l'antic terme de la Mussara, que va des dels 400 m d'altitud fins als 1.071 m del Puig Pelat, i els 1.054 m de la mola de la Mussara. En el seu vessant sud-est, la serra voreja el Camp de Tarragona que arriba fins al nivell del mar.

La cavitat amb pintures s'obre uns 200 m per sota del nivell del despoblat de la Mussara, a la banda esquerra del camí de les Campanilles, que transcorre del poble de la Mussara a la plana.

El conjunt pictòric es localitza en un abríc que mesura uns 12 m de longitud, 2,40 m d'alçada màxima i una fondària mitjana d'1 m, orientat al S. El pis de l'abríc constitueix una llarga i estreta plataforma penjada uns 4 m per sobre de la base de l'espadat. El camí de les Campanilles travessa la cavitat i forma la plataforma del sòl. La paret de l'abríc està formada per primes capes calcàries on es distribueixen les pintures, molt degradades i perdudes, que s'estenen al llarg de 8,45 m i a una alçada d'entre 1,30 i 1,85 m del sòl.

Es tracta d'un conjunt format per un total de 24 figures d'estil esquemàtic i abstracte. Moltes de les figures són de difícil interpretació, ja que representen motius abstractes, com són les figures estel·liformes, digitacions, barres, etc. Un altre grup de pintures són les d'estil esquemàtic, com els quadrúpedes o les figures humanes. L'agrupació més destacable del conjunt la configuren 9 representacions humanes unides per les espatlles, que podrien estar representant algun tipus de cerimònia.

Annex 2

Justificació de l'entorn de protecció

L'any 1998 es va incloure l'art rupestre de l'arc mediterrani de la península Ibèrica (ARAMPI) com a bé integrant a la Llista de Patrimoni Mundial de la UNESCO "per ser el conjunt més gran de pintures rupestres de tot Europa i constituir una imatge excepcional de l'evolució cultural de la humanitat". La declaració afecta 757

CVE-DOGC-A-24052005-2024

jaciments peninsulars, 60 dels quals es localitzen a Catalunya.

Es tracta d'un patrimoni cultural d'una rellevància excepcional que permet conèixer l'expressió social, econòmica i religiosa de les poblacions prehistòriques del llevant peninsular. Les característiques d'aquestes manifestacions pictòriques les fan inseparables del suport on són i del seu entorn paisatgístic, amb el qual estableixen relacions espacials i simbòliques importants.

Fruit d'aquesta nova concepció, és imprescindible conservar aquestes manifestacions pictòriques dins de l'entorn en el qual s'integren. Així, el Comitè de Patrimoni Mundial de la UNESCO va sol·licitar als estats membres l'anomenat Inventari retrospectiu d'un seguit de béns inscrits a la Llista de Patrimoni Mundial, entre els quals hi ha l'art rupestre de l'arc mediterrani de la península Ibèrica. A la petició, entre altres coses, el Comitè demanava una ampliació de la documentació disponible sobre aquests béns; concretament, l'establiment d'un entorn de protecció que permetés protegir i salvaguardar millor el bé.

Per delimitar l'entorn de protecció dels conjunts, s'ha fet un estudi individualitzat de la unitat fisiogràfica i del paisatge en el qual es localitza el conjunt rupestre. Així, s'han tingut en compte un seguit de criteris: la conca visual de l'abric amb pintures, l'entorn paisatgístic, la unitat geomorfològica i hidrogràfica, el context cultural, l'existència d'altres elements patrimonials culturals i naturals a la zona i els usos del sòl. Amb aquest últim criteri s'intenta que la delimitació d'un entorn de protecció no afecti les activitats productives que es desenvolupen dins d'aquest espai, sempre que no repercuteixin negativament en la conservació del bé, per poder mantenir així els trets distintius del paisatge i la implicació dels agents que viuen i treballen en aquest espai.

Per tant, l'entorn es presenta com el millor instrument per garantir la pervivència dels seus múltiples valors culturals en les millors condicions possibles, per tal d'evitar que l'alteració d'aquest entorn, entès com l'espai que dona suport ambiental al bé, pugui afectar els valors, la contemplació o l'estudi de les pintures. Per això, entre altres aspectes, cal que en aquest àmbit es vetlli per la visualització correcta del bé i per la integració harmònica de les possibles edificacions, instal·lacions o usos que s'hi puguin establir en el futur. Es pretén assolir l'equilibri entre la necessitat de crear aquesta àrea de protecció al voltant del bé que en garanteixi suficientment la preservació i la voluntat de no afectar més espais dels que són estrictament necessaris.

En el cas del jaciment de l'abric de la Serra de la Mussara, el model d'entorn es correspon amb el d'abrics que no se situen ni dins d'un barranc ni d'una vall, sinó en punts de destacada referència territorial, amb una visibilitat molt àmplia, com poden ser els abrics localitzats en altes cingleres obertes a grans valls o àrees planeres, amb un gran control visual. Es configura llavors un entorn ampli, que envolta l'abric amb pintures.

Per a la delimitació de l'entorn de protecció s'ha establert un polígon irregular configurat per 32 vèrtexs. Aquest entorn, que inclou la zona delimitada com a BCIN, comprèn una àrea d'unes 16,06 ha, que inclou tot el cingle de les Campanilles, que presenta una forma semicircular, d'uns 500 m de longitud, situada entre els cingles del Rafel, a l'oest, i dels Rosers, a l'est. L'entorn delimitat se situa entre les cotes 625 i 850, sota la carena de la serra de la Mussara. Queden inclosos tots els espais públics i privats dins del perímetre de l'entorn, així com el subsol de la zona delimitada.

Les coordenades UTM (ETRS89) centrals de l'entorn de protecció són: x- 334752; y-4568034.

(Vegeu la imatge al final del document)

[949655_Planolcat.pdf](#)

(24.052.005)

